Riječ “šiija”

Muslimani koji slijede Imame iz Poslanikove porodice (Ehlul bejt) poznati su kao “Šiije”. Razlog za korištenje riječi “šiija” nije želja za odvajanjem niti za stvaranjem razdora među muslimanima. Oni je koriste jer se ona nalazi u Kur’anu, poslanik Muhammed s.a.v.a., ju je koristio, kao i prvi muslimani – mnogo prije nego su riječi kao što su suni ili salafi počele da se koriste.

Riječ “šiija” u Kur’anu

Riječ “šiija” može značiti “sljedbenik” i “pripadnik” određenoj grupi. Allah dž.š. spominje u Kur’anu da su neki Njegovi pravovjerni robovi bili “šiije” Njegovih drugih pravovjernih robova:

“I sigurno je Ibrahim bio njegov šiija. (Safat : 83)

I on (Musa) uđe u grad neopažen od stanovnika njegovih, i u njemu zateče dvojicu ljudi kako se tuku, jedan je bio njegov šiija, a drugi njegov neprijatelj, pa ga zovnu u pomoć njegov šiija da mu pomogne protiv njegovog neprijatelja. (Kasas :15)

Znači, riječ “šiija” je originalna riječ koju Allah dž.š. koristi u svojoj Knjizi i kojom naziva kako svoje najvažnije Poslanike tako i njihove sljedbenike. Ako je neko šiija tj. sljedbenik najpravičnijih Božijih robova, onda biti šiija nije ništa loše. U drugu ruku, ako je neko sljedbenik tiranina i grješnika onda ga čeka sudbina jednaka njihovoj. Kur’an nam naznačuje da će na Sudnjem danu ljudi dolaziti u grupama, a svaka grupa predvođena svojim liderom (imamom). Allah dž.š. kaže:

"a na dan kada pozovemo sve ljude s vođom (imamom) njihovim." (Isra : 71)

Iz Kur’ana također saznajemo da će na Sudnjem danu, sudbina sljedbenika svake grupe ovisiti o sudbini njihovih imama (podrazumijevajući da su ih zaista vjerno slijedili). Allah dž.š. spominje dvije vrste imama:

“A bili smo ih učinili vođama koji su pozivali u ono zbog čega se ide u vatru – a na Sudnjem

danu niko im neće pomoći – i propratismo ih prokletstvom na ovom svijetu, a na onom svijetu biće od svakog dobra udaljeni.” (Kasas : 41-42)

Kur’an također obaviještava da postoje Imami određeni od Allaha da budu vođe ljudskom rodu:

“I između njih Mi smo vođe određivali i oni su, odazivajući se zapovijedi Našoj, na pravi put upućivali, jer su strpljivi bili i u dokaze Naše čvrsto vjerovali.“ (Sedžda : 24).

Zaista, istinski sljedbenici (šiije) ovih Imama će na Sudnjem danu istinski uspješni biti.

“Šiija”u hadisu

U islamskoj historiji, riječ “šiija” je bila posebno korištena da se njome nazovu bliski prijatelji hazreti Alija. Izraz “Alijeve šiije” nije nešto što je kasnije uvedeno! Prvi koji ju je koristio nije bio niko drugi do sam Poslanik islama. Kada je objavljen ajet:

“a oni koji vjeruju i čine dobra djela – oni su, zbilja, najbolja stvorenja.” (Bejjine : 7),

Poslanik s.a.v. je rekao hazreti Aliju: "Ovo se odnosi na tebe i na tvoje šiije." Poslanik s.a.v.a., je još rekao: “Kunem se Onim koji raspolaže mojim životom da će ovaj čovjek (hazreti Ali) i njegove šiije biti bezbijedni na Sudnjem danu.” Ovi Poslanikovi hadisi se nalaze i u sljedećim sunijskim izvorima:

1. Tefsir Durul Mensur, Dželaludin Sujuti, dio 6., str. 379,
2. Tefsir Džamiul Bejan, Ibn Džerir Taberi, dio 33., str. 164,
3. Tarihu Demešk, Ibn Asakir, dio 42., str. 333, 371,
4. Savaikul Muhrikat, Ibn Hadžar Hejsami, dio 1, str 246,247

Poslanik s.a.v.a., je na drugom mjestu rekao: “O Ali! (na Sudnjem danu) ti i tvoje šiije doći ćete pred Allaha zadovoljni i On vama zadovoljan, i pred Njega će doći vaši neprijatelji razjareni i vratova ukočenih.” Ovaj hadis se nalazi i u sljedećim knjigama sunijskih autora:

1. Nihaje fi garibil hadis, Ibn Asir, dio 4., str. 106,
2. Mu'džamul Kebir, Taberani, dio 1., str. 319,
3. Medžmeul Zavaid, Hejsami, dio 9., broj 14168.

Opet, na drugom mjestu, Poslanik s.a.v.a., je rekao: “Raduj se, o Ali! Zaista ćes ti i tvoje šiije biti u Džennetu.” Ovaj hadis se nalazi i u sljedećim “sunijskim” knjigama:

1. Ahmad Ibn Hanbal, Fadha'il al-Sahaba, (Beirut) vol. 2, p. 655
2. Abu Nu'aym al-Isbahani, Hilyatul Awliya, vol. 4, p. 329
3. al-Khatib al-Baghdadi , Tarikh Baghdad, (Beirut) vol. 12, p. 289
4. al-Tabarani, Mu'jam al-Kabir, vol. 1, p. 319
5. al-Haythami, Majma' al-Zawa'id, vol. 10, pp. 21-22
6. Ibn 'Asakir, Ta'rikh Dimashq, vol. 42, pp. 331-332
7. Ibn Hajar al-Haythami, al-Sawa'iq al-Muhriqah, (Cairo) Ch. 11, section 1, p. 247

Zar je moguće da je Poslanik s.a.v.a., koristio riječ koju neki koriste da označe sektu?
Da li je poslanik Ibrahim pripadao nekoj sekti? Šta reći za poslanika Nuha ili poslanika Musaa? Da je riječ "šiija" bila korištena da se označi neka sekta ili raskol, Allah dž.š. je ne bi koristio da njome zove svoje najbliže poslanike, a niti bi poslanik Muhammad s.a.v.a., nazivao njome neke svoje ashabe.

Treba naglasiti činjenicu da Poslanik s.a.v.a., nije nikad želio da se muslimani podijele u grupe. On je još za života tražio od svojih sljedbenika da slijede hazreti Alija kao njegovog zamjenika, i kao njegovog nasljednika i halifu poslije njegove smrti. Nažalost, broj onih koji su poslušali Poslanika s.a.v.a., u ovome bio je mali, i bili su poznati kao "Alijeve šiije". Bili su podvrgnuti svim vrstama diskriminacije i proganjanja, a njihova patnja je počela odmah nakon Poslanikove smrti. Da su svi muslimani poslušali ono što je Poslanik s.v.a.a., tražio ne bi postojala ni jedna sekta, mezheb ili škola u islamu, nego bi bio samo jedan čisti islam. U jednom hadisu, zabilježenom i u nekim sunijskim izvorima, Poslanik s.a.v.a., kaže: "Uskoro poslije mene, nered i mržnja pojavit će se među vama. Kada se to desi, tražite Alija jer je on u stanju odvojiti istinu od laži."

1. Ali Muttaqi al-Hindi, Kanz al-'Ummal, (Multan) vol. 2 p. 612, number 32964

Vezano za kur'anski ajet ranije pomenut, čak i neki "sunijski" učenjaci prenose od imama Džafera Sadika, šestog Imama iz Poslanikove porodice (Ehlul bejt), sljedeće:
"Mi smo Allahovo uže o kojem Allah dz.s. govori u ajetu:

"Svi se čvrsto Allahovog užeta držite i nikako se ne razjedinjujte!" (Ali Imran :103)

2. al-Tha'labi, Tafsir al-Kabir, u komentaru ajeta 3:103
3. Ibn Hajar al-Haythami, al-Sawa'iq al-Muhriqah, (Cairo) dio. 11, sekcija 1, p. 233

Tako imamo da, ako Allah ne voli sektaštvo, onda On ne voli one koji su se odvojili od

Njegovog “užeta” a voli one koji ga se čvrsto drže!

Zaključak:

Pokazali smo kako je rijec “šiija” korištena u Kur’anu da se njome označe sljedbenici najvažnijih Allahovih robova, a u Poslanikovim hadisima njome se označavaju sljedbenici imama Alija. Onaj ko slijedi vođu određenog od Allaha ne stvara razdor u vjeri jer se drži “čvrstog Allahvog užeta”, i takvim je obećan džennet.